

HØRINGSSVAR

Veivalg for fremtidig kirkeordning

Høring februar – mai 2015

Opplysninger om høringsinstansen:

Navn på menighet/kirkelig fellesråd/organisasjon: **Skjerstad og Misvær menighet**

Adresse: **Storgata 29, 8006 Bodø (Besøksadresse: Menighetskontoret, Kommunehuset i Misvær)**

Kontaktperson: **Liv Nome Sivertsen, daglig leder**

Menighetsrådet v/ AU har fått fullmakt til å arbeide fram et hørings svar. Rådet har valgt å ta utgangspunkt i uttalelsen som Bodø kirkelig fellesråd har utarbeidet. Hørings svarene støtter opp om Bodø kirkelig fellesråd sin uttalelse på mange punkter. Sitater fra Bodø kirkelige fellesråd er tatt inn i "kursiv".

Skjerstad og Misvær menighetsrådet savner ei innledende drøfting av hva det vil si å være KIRKE i NORGE i dag, på bakgrunn av de målformuleringer som KIRKEMØTET har gjort. Det vises til Bodø kirkelig fellesråds innledning:

"Bodø kirkelige fellesråd ønsker å kommentere "visjonen" for den fremtidige kirkeordningen, som innleder høringsdokumentet. Den bidrar til å vanskeliggjøre forståelsen av dokumentet. Den har en del målbare ambisjoner, sammen med en del ønsker om gode følelser og opplevelser – særlig for de frivillige i kirken. Dokumentet er svakt på "hvem vi er som kirke". Det er ingen mål som gjelder tro på Gud, deltakelse eller oppslutning om trosopplæring, gudstjenesteliv eller diakoni. Siden det har vært arbeidet grundig med vår kirkes verdier og mål, er det overraskende at disse ikke brukes her. "

Skjerstad og Misvær menighetsråd er i tillegg kritisk til den i praksis alt for korte høringsfristen som er gitt i denne saken. Brevet som fulgte høringsdokumentet, og også er trykket i heftet, var datert 19.februar, og ga MR høringsfrist 15. mai. Høringsdokumentet ble mottatt først i uka før påske, ca. 25.mars.

Hørings spørsmålene

- 1 Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?**

Svar: Ja. Det må bli en arbeidsgiverlinje. Viser for øvrig til uttalelsen fra Bodø kirkelige fellesråd:
"Alle ansatte, som arbeider i soknene/fellesrådene/prostiet, må få felles arbeidsgiver. Det forutsetter tilstrekkelig størrelse på soknene/fellesrådene, slik at det kan være en daglig leder i 100 % stilling og tilstrekkelig kompetanse for profesjonell ivaretagelse av oppgavene i KL § 14. Dersom kommunereformen blir gjennomført, vil det kunne imøtekomme den kirkelige organiseringen med behovet for større enheter i store deler av landet. Uavhengig av kommunereformen bør kirken selv starte arbeidet med sammenslåing av menighetsråd/fellesråd.

Soknet må fortsatt være en selvstendig juridisk enhet og kirkens grunnenhet. Soknet bør fortsatt representeres av to organ med ulike oppgaver, slik det er i dag. Refleksjonsprosessen viste stor støtte til en arbeidsfordeling tilnærmet den som er i dag.

Det er viktig med nærhet mellom fellesråd og kommune hvis finansieringsordningen videreføres slik den er i dag. Kontakten ivaretas gjennom et felles representativt organ som taler på vegne av soknene.”

2 Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Svar: Ja. Støtter uttalelsen fra Bodø kirkelige fellesråd: ”Vi tror dagens ordning gir mulighet for en større nærhet mellom kommune og kirke, noe vi tror er til innbyggernes beste”

3 Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.

Svar: Støtter uttalelsen fra Bodø kirkelige fellesråd. ” En livssynsavgift over skatteseddelen vil være det neste beste. Det vil gi en forutsigbar økonomi for alle livssynssamfunnene. Det vil også sikre en bred folkekirke med kirkelig nærhet og tilstedeværelse i alle lokalsamfunn”.

4 Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Svar: Felles arbeidsgiver. Redusere fra 4 til 3 nivå i styringsstrukturen.
(kommer tilbake til beskrivelse i senere svar)

5 Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Viktig å se på naturlige geografiske grenser. Geografisk størrelse er en faktor, og antall medlemmer er en annen faktor det må tas hensyn til. Små enheter er svært sårbare, mht mulighet til kompetanse. **Skjerstad og Misvær menighet har erfaring fra BÅDE kommuneslåing og menighetssammenslåing.** Menigheten har erfaring fra hvordan det var å tilhøre et fellesråd med altfor små ressurser både faglig og økonomisk. Menigheten har også erfart hvordan det var å bli del av et større fellesrådsområde, med en profesjonalitet som ikke var mulig å oppnå tidligere. Støtter forøvrig uttalelsen fra Bodø kirkelige fellesråd:

”Det bør foretas en gjennomgang av soknestørrelse nå, fordi det henger nøye sammen med flere andre forhold i høringen. Det gjelder arbeidsgiveransvar, antall nivåer i Den norske kirke, finansiering m.m.

Kommentarer til kriterier for soknestørrelse:

- *Det kan godt være flere kirker i ett sokn*
- *Det bør holdes gudstjeneste i soknet alle søn- og helligdager, men ikke nødvendigvis i alle kirkene i soknet*
- *Det trenger ikke være absolutte kriterier for gravplasser i alle sokn*
- *Det kan ikke settes absolutte krav til avstander, fordi det er så store forskjeller i landet*
- *Det bør sikres nødvendig kompetanse i alle sokn (representert ved menighetsråd og fellesråd) til å ivareta daglig ledelse og forvaltning av personal, drift, bygninger, gravplasser*
- *Menighetsråd er det organet som er best egnet til, i samarbeid med de ansatte, å jobbe med rekruttering og oppfølging av frivillige medarbeidere, også rekruttering til menighetsråd*
- *Soknene kan godt være store, for å sikre nødvendig kompetanse. Så kan det være menighetsutvalg, som jobber tettere på det lokale menighetslivet, knyttet til en kirke*
- *Soknene bør ha en daglig leder”*

6 Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Svar: Ja. Støtter Bodø kirkelige fellesråds uttalelse: *”Det er likevel mulig å gi menighetsrådene større innflytelse over økonomi og andre forhold, dersom rådene ønsker det, innenfor dagens ordning”.*

7 Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

Svar: Storkommunenivå. Her ser vi for oss at dersom kommunereformen blir gjennomført, vil storkommunene utgjøre regioner, muligens lik eller til og med større enn dagens prostier. Viser for øvrig til uttalelsen fra Bodø kirkelige fellesråd.:

”I de fleste tilfeller (forbehold om store geografiske forskjeller i landet) bør det ligge på tilnærmet prostinivå eller kommunenivå, dersom kommunereformen ender opp med tilstrekkelig store enheter.”

8 Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Svar: Utvidet ansvar og myndighet i økonomiske forhold, vil gi menighetsrådene større økonomisk frihet til å utøve sitt virksomhetsansvar. Bygningskompetanse / ansvar for vedlikehold av kirker må ligge hos fellesrådet. Viser til Bodø kirkelige fellesråds uttalelse: *”Menighetsrådet bør fortsatt ha virksomhetsansvaret i soknet. Det er mulig å gi menighetsrådet utvidet ansvar og myndighet i økonomiske forhold, ved at fellesrådet delegerer økonomiansvar for flere forhold, med unntak av lønnsmidlene.”*

9 Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Svar: Ja

10 Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar: Viser til Bodø kirkelige fellesråds uttalelse. *”Det bør være en daglig leder i soknet, og denne må være tilsatt i soknet. Det forutsetter felles arbeidsgiver, dersom en prest skal være daglig leder. Vi har ingen prinsipielle innvendinger mot at en prest kan være daglig leder, dersom denne har kompetanse på ledelse. Daglig leder kan ikke samtidig være medlem av menighetsrådet.”*

Som et moment i ”ryddinga” som må til med å få en arbeidsgiver, må det drøftes prinsipielt hvilke rolle presten og andre kirkeansatte kan ha i et menighetsråd. Ikke minst dersom presten skal kunne være daglig leder. Slik det er i dag, er prester ”oppnevnt” som medlem i menighetsrådet i kraft av sin stilling. Ordning er, etter vår mening en etterlevning fra ”embedsmannstida”. Prestens plass som medlem i menighetsrådet **må** endres dersom presten skal være daglig leder. Da bør presten få ”status” som saksbehandler og møte i rådet uten stemmerett. En daglig leder som er saksbehandler, kan ikke samtidig være medlem med stemmerett i menighetsrådet.

11 Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

Svar: NB! HER TENKES DET HELT NYTT:

På det folkevalgte siden går vi inn for å fjerne ett av de fire nivåene vi har i dag. Det samme må det gjøres i prestelinja, illustrert slik:

FOLKEVALGTE: Menighetsråd, Storfellessråd, Bispedømmeråd, Kirkemøte

GEISTLIGE: Menighetsprest, Prest, Biskop, Preses

Som nevnt under spørsmål 4 og 7, ser vi for oss at det i framtida blir **mye** større fellestråd/ regioner, og vi tenker da at det skal ledes av et ”tospenn”, bestående av ”**kirkeverge**”(ev. ny tittel) og **biskop**. Med andre ord ser vi for oss 4- 5 geografiske områder her i Sør-Hålogaland, og tilsvarende i resten av landet med *hver sin biskop*. Biskopene får da en mye nærmere åndelig ledelsesrolle for prestene, og andre vigslende medarbeider, og trenger ikke egen stab utover den kompetansen som samles i storfellestrådet/regionen. Sentralt skal biskopene ledes av en Preses. Kirkevergen er daglig leder/ arbeidsgiver, mens biskopen har tilsynsansvar for prester og vigslende medarbeidere.

12 Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Svar: Ved en strukturell endring der det er store fellestråd, med hver sin biskop, vil biskopen ha tilgang på all kompetanse som finnes i et fellestråd, innenfor alle felt innenfor kirkelivet. Biskopen skal være en *reell* åndelig leder for prestene i sitt område, og vil få en mye større mulighet til å følge opp menighetene med visitas. Støtter Bodø kirkelig fellestråds uttalelse:
”Gjennom en rolle ved tilsetning, tilsyn, gudstjenesteforordning, godkjenning av lokale planer, fagsamlinger, vigsling/ordinasjon og i ytterste konsekvens tilbaketrekking av ordinasjon/vigsling, har biskopen tilstrekkelig med virkemidler uten å være arbeidsgiver”.

13 Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Avhenger av hvilke struktur som velges. Kirkerådet bør utnevne biskoper, men forprosessen må bli annerledes dersom bispedømmerådet faller bort, slik vi mener det skal.

14 Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Svar: Nei. Viser til høringsvar fra Bodø kirkelig fellestråd:
”Vi mener bispedømmerådet som demokratisk, valgt organ bør avvikes, dersom biskopen ikke lenger skal være arbeidsgiver for prestene, jfr. 11.

Det er avgjørende viktig å ivareta og styrke demokratiet og sørge for åpne beslutningsprosesser i en ny kirkeordning. Vi foreslår 3 demokratiske nivåer i den nye kirkeordningen: menighetsråd, fellestråd/prostiråd og kirkemøtet. Valg av delegater til Kirkemøtet bør skje ved direkte valg!”

15 Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Svar: Ingen, Jfr. svar på spørsmål 14.

16 Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Svar: Ja Støtter i hovedsak Bodø kirkelig fellestråds uttalelse. Men holder fast på tanken om store enheter, uten å kalle det ” prosti”.
”Alle, som arbeider lokalt, må ha samme arbeidsgiver. Vi har slitt lenge nok med å få ”samordnet ledelse” til å fungere. Vi trenger et felles utgangspunkt for å jobbe mot felles mål, strategi og felles forpliktelse. Organet bør være et fellestråd på prostinivå der kommunenivå blir for lite, avhengig av resultatene av kommunereformen.

17 I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ).

Svar: Alle ansatte må ha ”storfellestrådet” v/leder som arbeidsgiver. Der vil det være et ”tospenn i ledelse”, ettersom biskop vil ha tilsynsansvar.

18 I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Svar: Dette vil bli ivaretatt i vårt forslag til ”modell”.

19 Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestedtjenesten og andre vigslede tjenester?

Svar: Prestetjenesten og andre vigslede tjenester vil bli ivaretatt ved tettere oppfølging, veiledning og tilsyn fra den enkelte biskop i vårt forslag til Storfellesrådsstruktur, ettersom det blir større nærhet.

20 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Svar: Samme som i dag. Viser for øvrig til uttalelsen fra Bodø kirkelige fellesråd.

”Kirkemøtet må arbeide for helheten i både den lokale og nasjonale kirken. Dette blir spesielt viktig når Kirkemøtet også skal fordele økonomiske ressurser.

Det er viktig at Kirkemøtet tar hensyn til hvem som skal ”betale regningen”, når de fatter vedtak som får økonomiske konsekvenser.”

21 Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Svar: Vi ønsker demokratisk direktevalg. Med et storfellesrådsområde bør antall leke medlemmer fra hvert område fastsettes. Med felles arbeidsgiver, får de ansatte felles representant. Preses og noen valgte representanter for biskopene (ikke alle). Dagens ordning for valg av bl.a. samiske representanter til kirkemøtet MÅ endres.

22 Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Ledelsen av bispemøtet, dvs. Preses rolle blir viktig. Biskopene må inneha og formidle en teologisk fagkompetanse i Kirkemøte. Ved vårt strukturendringsforslag vil det bli mange flere biskoper, og ikke alle kan møte på Kirkemøte, så de må velge sine representanter.

23 Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Svar: Preses blir viktig, ettersom vår modell foreslår flere biskoper.

24 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Svar: Bør velges av kirkemøtet som nå, og må ta geografiske hensyn. Viser for øvrig til Bodø kirkelig fellesråd:

”Kirkerådet bør settes sammen av representanter for alle bispedømmene og i tillegg sikres balanse når det gjelder kjønn og alder. Kirkerådet står ansvarlig overfor Kirkemøtet. Det trenges en tydeliggjøring av ansvars- og oppgavefordeling mellom Kirkerådet og Kirkerådets sekretariat i en ny kirkeordning.”

25 Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

Svar: Ingen mening

26 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Dette må opp til vurdering. Dagens ordning for valg av bl.a. samiske representanter til kirkemøtet MÅ endres.

27 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Det er stemmerett til kirkevalget for unge fra 15 år, selv om de ikke er valgbare. Viktig å holde fast på denne stemmeretten. Ungdom som ønsker å delta må få opplæring og skolering både i kirkas tro og lære, og i demokratiarbeid. Viser for øvrig til uttalelsen fra Bodø kirkelige fellesråd: ”*Det er viktig å gi ungdom i kirken en tydelig stemme. Det bør ikke fastsettes i kirkeloven, som forventes å bli en kortfattet rammelov. Ungdomsdemokratiet bør regelfestes av Kirkemøtet.*”